

Název a adresa školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, Opava, 746 01
IČO:	47813121
Projekt:	OP VK 1.5
Název operačního programu:	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Typ šablony klíčové aktivity:	V/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji odborných kompetencí žáků středních škol (32 vzdělávacích materiálů)
Název sady vzdělávacích materiálů:	TEK II STV
Popis sady vzdělávacích materiálů:	Technické kreslení II pro obor STV, 2. ročník
Sada číslo:	F-17
Pořadové číslo vzdělávacího materiálu:	12
Označení vzdělávacího materiálu: (pro záznam v třídní knize)	VY_32_INOVACE_F-17-12
Název vzdělávacího materiálu:	Rovina v obecné poloze
Zhotoveno ve školním roce:	2011/2012
Jméno zhotovitele:	Mgr. Zuzana Vildomcová

Rovina v obecné poloze

Stejně jako u přímek se budeme nejprve věnovat rovině v obecné poloze vzhledem k průmětnám, k základnici.

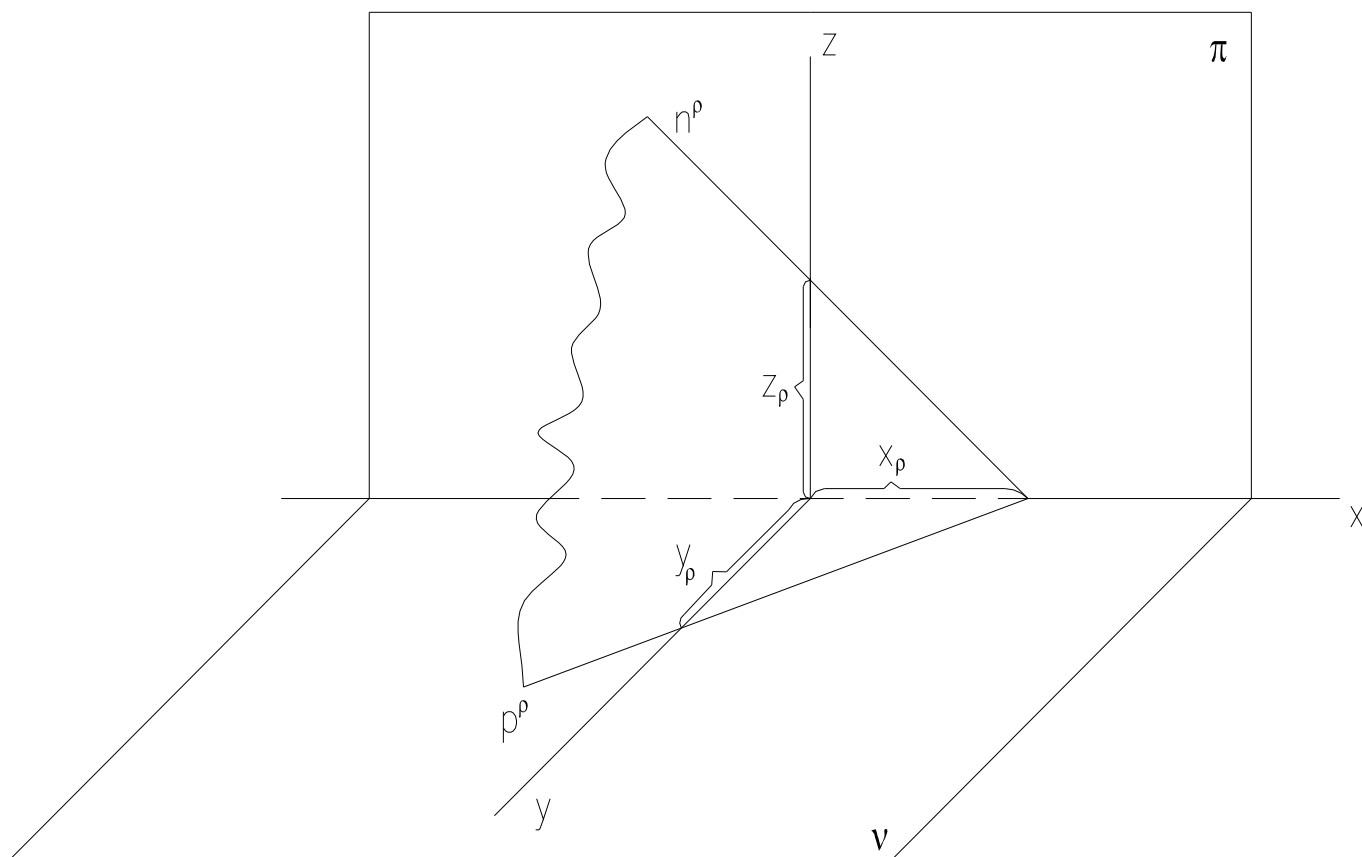
Půdorysem (nárysem) roviny v obecné poloze je celá půdorysna (nárysna). Abychom dosáhli názorného zobrazení roviny, budeme ji znázorňovat pomocí stop roviny.

Stopy roviny

Stopa roviny je průsečnice roviny s průmětnou. Rovina v obecné poloze protíná obě průmětny, má proto dvě stopy:

- p^p je průsečnice roviny α s půdorysnou π , nazveme ji půdorysná stopa roviny ρ ;
- n^p je průsečnice roviny α s nárysnou ν , nazveme ji nárysná stopa roviny ρ .

Půdorysná a nárysná stopa roviny se protínají na základnici. Půdorys půdorysné stopy p_2^p splývá s půdorysnou stopou p^p , nárys nárysné stopy n_2^p splývá s nárysnou stopou n^p . Půdorys nárysné stopy n_1^p a nárys půdorysné stopy p_2^p leží na základnici a při zobrazení roviny se nepopisují.

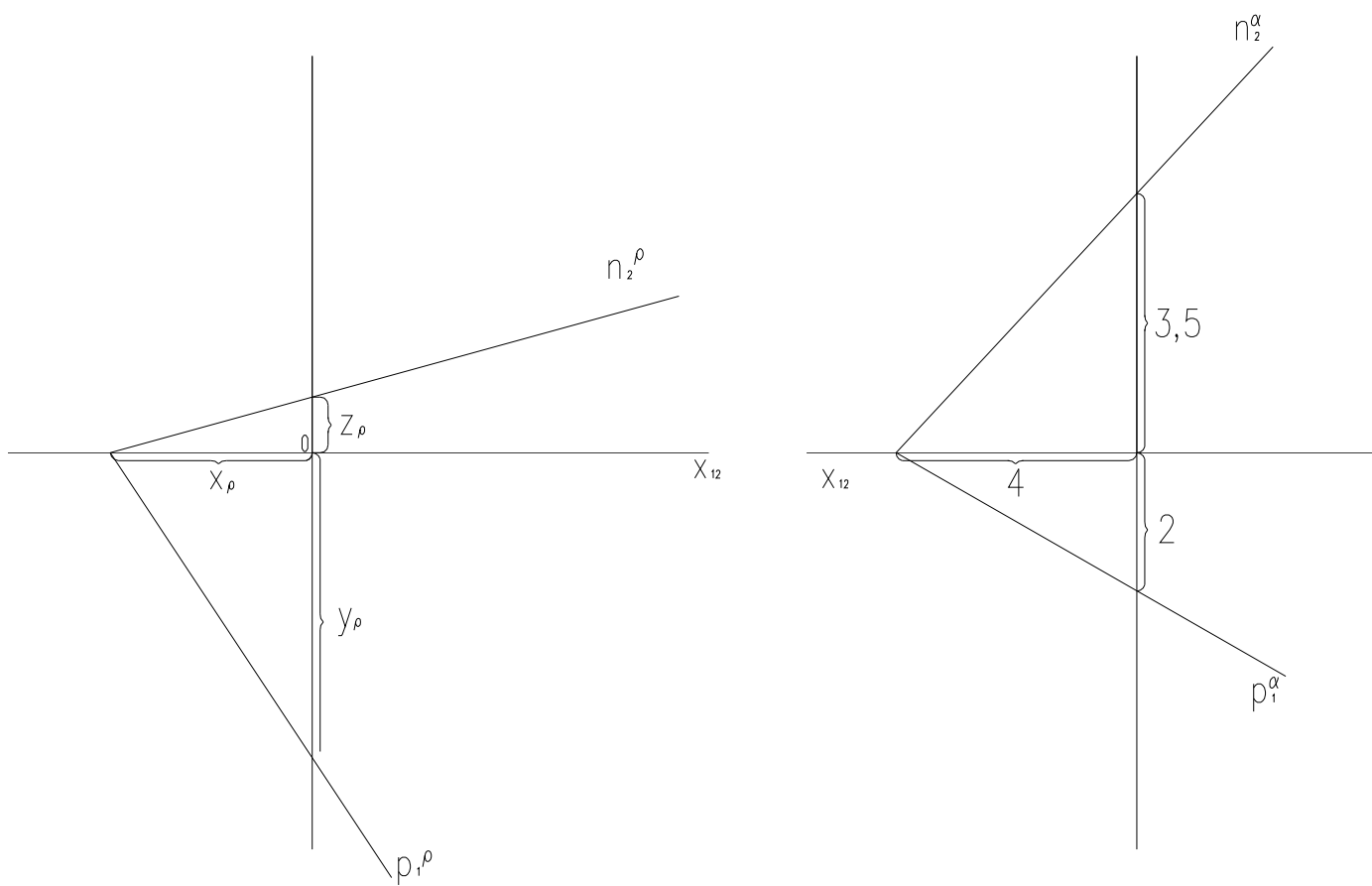

Obrázek: Názorný obrázek stop roviny.

Souřadnice roviny

Rovina v obecné poloze protíná všechny tři souřadnicové osy. Úseky, které rovina vytíná postupně na osách x , y , z , označíme jako souřadnice roviny a zapíšeme $\rho(x_\rho; y_\rho; z_\rho)$. Z těchto souřadnic sestrojíme stopy roviny takto:

- 1) V počátku narysujeme souřadnicové osy y, z (nepopisujeme).
- 2) Souřadnici x_p nanese od počátku na osu x (základnici) – kladnou hodnotu vlevo.
- 3) Souřadnici y_p nanese od počátku na osu y – kladnou hodnotu dolů.
- 4) Spojením bodů sestrojených na osách x, y dostanu půdorysnou stopu p_1^p – vyznačím pouze pod základnicí.
- 5) Souřadnici z_p nanese od počátku na osu z – kladnou hodnotu nahoru.
- 6) Spojením bodů sestrojených na osách x, z dostanu nárysnou stopu n_2^p – vyznačím pouze nad základnicí.

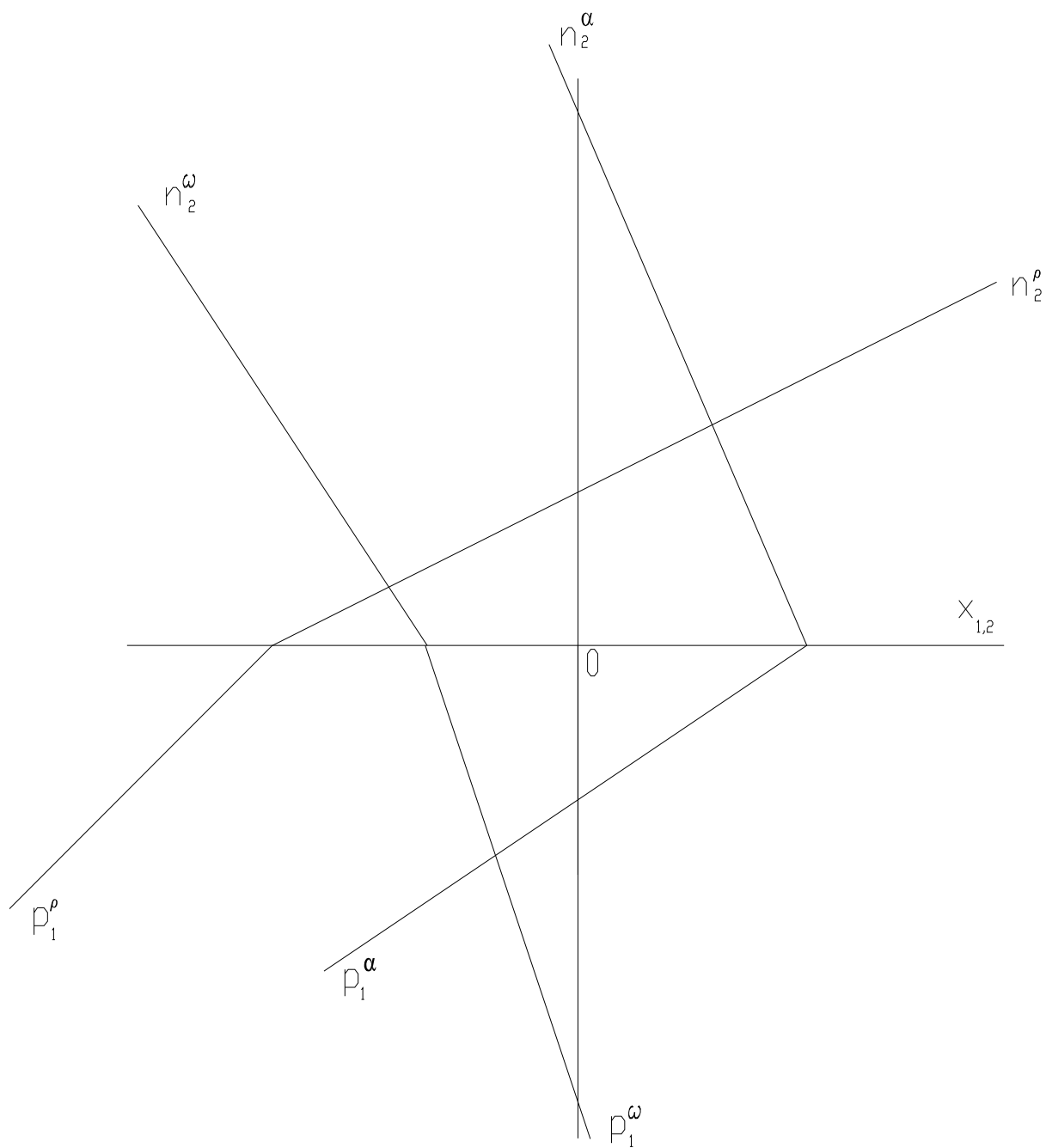

Obrázek: Zobrazení stop a) obecné roviny $\rho(x_\rho; y_\rho; z_\rho)$, b) roviny $\rho(4; 2; 3,5)$.

Také souřadnice roviny mohou nabývat záporných hodnot. Stále platí předchozí postup, jen záporné hodnoty vynášíme na opačnou stranu, tzn. na ose x vpravo, na ose y nahoru, na ose z dolů. Při sestrojování stop dáme pozor, abychom spojili správné body a vyznačili správnou část přímky.

Případy, kdy některá souřadnice je rovna nule nebo procházejí počátkem, se zadávají jiným způsobem a nebudeme se jim věnovat.

Příklad: Sestrojte do jednoho obrázku stopy rovin $\alpha(-3; 2; 7)$, $\rho(4; -4; 2)$, $\omega(2; 6; -3)$.

Obrázek: Stopy roviny – řešený příklad.

Seznam použité literatury

- ŠVERCL, J., LEINVEBER J. a kol.: *Technické kreslení a základy deskriptivní geometrie*. Praha: Scientia, 1999. ISBN 80-7183-162-X.